

مقدمه

۸ دی ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۳۱

آمریکایی شد .

از هاری توانست در دو دوره مهم تاریخی یکی در سال ۱۳۵۰ و یکی در سال ۱۳۵۷ به پشتیبانی آمریکا به دو پست حساس دست پیدا کند. اولین مورد زمانی بود که ارتشبد فریدون جم رئیس وقت ستاد مشترک ارتش در سمیناری در پاکستان در باره اهمیت همکاری های دفاعی بین دو کشور سخنرانی کرد .

در این پرونده به سراغ بررسی زندگی ارتشبد غلامرضا از هاری یکی دیگر از کارگزاران نظام ستم شاهی در دوره حکومت پهلوی دوم رفتیم. از هاری ، این دوست خوب آمریکایی ها تمام مدارج ترقی خود را از ستوان دومی تا ارتشبدی در مدت ۳۵ سال تا ۱۳۴۸ که بازنشسته شد ، در سایه خدمت به شاه و منافع آمریکا ، طی نمود . او در ۱۳۲۸ و در همان دوره اول که برای گذراندن یک دوره آموزش عالی نظامی به آمریکا رفته بود ، موفق به برقراری روابط ویژه با مقام های آمریکایی شد .

از هاری توانست در دو دوره مهم تاریخی یکی در سال ۱۳۵۰ و یکی در سال ۱۳۵۷ به پشتیبانی آمریکا به دو پست حساس دست پیدا کند. اولین مورد زمانی بود که ارتشبد فریدون جم رئیس وقت ستاد مشترک ارتش در سمیناری در پاکستان در باره اهمیت همکاری های دفاعی بین دو کشور سخنرانی کرد . به گفته سپهبد عبدالله (شاپور) آذربرزین معاون وقت فرمانده نیروی هوایی که در آن زمان همراه جم در پاکستان بود، این سخنان ارتشبد جم به مذاق شاه خوش نیامد و بلافاصله پس از بازگشت به ایران او را از سمت ریاست ستاد ارتش برکنار کرد. در این زمان شاه به توصیه آمریکایی ها از هاری را به جای فریدون جم منصوب کرد. جالب آنکه از هاری در آن زمان مدت دو سال بود که بازنشسته شده بود . اما با فرمان شاه و با استناد به ماده صد آئین نامه ارتش به خدمت بازگشت .

در مدت هفت سالی که اواز ۱۳۵۰ تا آبان ماه ۱۳۵۷ در این سمت فعالیت کرد در عمل گوش به فرمان شاه ولی مجری سیاست های آمریکا در ایران بود . این مساله بویژه در تحکیم موقعیت مستشاران نظامی آمریکا در ارتش شاه بسیار اهمیت داشت. جالب آنکه فرماندهان نیروی زمینی ، دریایی و هوایی ارتش بجای هماهنگی با ستاد ارتش مستقیما با شاه هماهنگ شده بودند و در عمل از هاری به یک ماشین امضاء دستورات و فرامین شاه و هماهنگ کننده امور مستشاران نظامی آمریکا تبدیل شده بود . باردوم در اوج مبارزات مردم ایران زمانی که شاه با نطق تاریخی خود که گفت صدای انقلاب مردم ایران را شنیده است باز هم به توصیه سفیر وقت آمریکا در تهران، ارتشبد از هاری به عنوان نخست وزیر معرفی شد. از همان ابتدا روشن بود که او در سن ۶۹ سالگی قادر نخواهد بود موج توفنده ای را که به رهبری امام خمینی در ایران انقلابی شکل گرفته بود ، منحرف سازد . به همین دلیل با وجود آنکه بسیاری از کارگزاران نظام پهلوی از جمله هویدا نخست وزیر پیشین را به زندان انداخت ، اما نتوانست نظام

ستم شاهی را از سقوط حتمی نجات دهد. به همین دلیل از هاری ناراحتی قلبی را بهانه کرد و در دی ماه ۱۳۵۷ از ایران گریخت. در مجموعه مقالات پیش رو تلاش شده تا نگاهی اجمالی به دوره های مختلف زندگی غلامرضا از هاری در خدمت به نظام شاهنشاهی و آمریکا در ایران داشته باشیم . متأسفانه در باره فعالیت های او در دوره پناهندگی به آمریکا و زندگی در واشنگتن اطلاعات چندان دقیقی موجود نبود. به همین دلیل امید است بتوانیم در فرصتی دیگر دوره زندگی از هاری از زمان خروج از ایران در دی ماه سال ۱۳۵۷ تا زمان مرگش در سال ۱۳۸۰ را به عنوان یک کار پژوهشی جداگانه در اختیار علاقه مندان تاریخ معاصر قرار دهیم.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۰۸۶۵/مقدمه>